A

בס"ד

Intro

Today we will בע"ה learn דף ס"ה of מסכת בבא קמא
Some of the topics we will learn about include.

גניבה
קרן
כפל
If a person stole an object and it was still בעין, intact, he is obligated to return the actual object; and he also pays כפל, an additional amount of the object's value. If the object was not בעין anymore, he pays the owner קרן, the principal amount of the object's value, and כפל.

טביחה ומכירה
תשלומי ארבעה וחמשה
If he stole an animal and then slaughtered or sold the animal, he pays a total of four or five times the animal's value.

Whether these payments are paid
כעין שגנב, according to the object's original value, or
כשעת העמדה בדין, according to its present value;
Might depend on whether its fluctuation in value was due to
כחושה והשמינה, the thief's fattening the animal;
שמינה והכחישה, the thief's weakening the animal; OR
יוקרא וזולא, a change in market value.

A

גניבה
קרן כפל

טביחה ומכירה
תשלומי
ארבעה וחמשה

Whether these payments are paid...

כעין שגנב *According to its original value*	כשעת העמדה בדין *According to its present value*

B

רב's distinction of
קרן
כעין שגנב
The principal amount is paid according to the animal's value at the time of the theft. However
תשלומי כפל ותשלומי ארבעה וחמשה
כשעת העמדה בדין
The additional amounts are paid according to the animal's value at the time Bais Din issued their verdict.
And the Gemara explains when this distinction applies;

שינוי קונה
A thief acquires the stolen item if it undergoes a significant, physical change. The Gemara brings a מחלוקת whether
טלה ונעשה איל
An animal maturing is also considered such a change. Similarly,
שינוי השם
A change that designates a new name for the object is also effective.

The Gemara's conclusion is that the concept of שינוי קונה is actually a Machlokes בית שמאי and בית הלל;

B

רב's distinction:

קרן כעין שגנב	כפל וד' וה' כשעת העמדה בדין

שינוי קונה

C

אתנן
An animal used as payment for זנות, becomes disqualified from being a Korban.

קרן וחומש ואשם
If a guardian swears falsely that an item was stolen, and then admits to taking it himself, he pays 125% of the item's value and brings an אשם גזילות.

C

אתנן

קרן וחומש ואשם

Dedicated By: ____________________

1

So let's review ...

The Mishnah at the beginning of the Perek mentioned three possible payments for theft:
קרן, reimbursement of the principal;
תשלומי כפל, the twofold payment of a covert thief; and
תשלומי ד' וה', the fourfold and fivefold payment of one who after the stealing an ox or sheep, then slaughtered or sold it.

2

The Gemara now discusses how to calculate these payments if it changed in value:
אמר רב
קרן
כעין שגנב
The principal is paid according to the object's value at the time of the theft. However,
תשלומי כפל ותשלומי ארבעה וחמשה
כשעת העמדה בדין
The additional amounts are paid according to the object's value at the time Bais Din issued their verdict.

And the Gemara explains:
כי קאמר רב ביוקרא וזולא הוא דקאמר
רב's Halachah applies only in a case in which the market value decreased; for example;
דמעיקרא שויא ד'
ולבסוף שויא זוזא
At the time of the גניבה the animal was worth four זוז, and by the time of העמדה בדין the value decreased to one זוז.
The קרן is paid according to the former price of four זוז and the כפל and ד' וה' are paid according to the current price of one זוז, because the Pasuk of גניבה states
אם' המצא תמצא בידו הגניבה וגו
חיים שנים ישלם
The words גניבה and חיים teach
אחייה לקרן כעין שגנב
The גנב must restore the object to its worth at the time it was stolen - which refers to the קרן; but the Pasuk does not include כפל and ד' וה'.

The Gemara explains however that רב's Halachah does not apply in the reverse case, where the value increased;
דמעיקרא שויא זוזא
ולבסוף שויא ד' זוזי
At the time of the גניבה the animal was worth one זוז, and later the value increased to four זוז.

3 Rather it would depend on the factors established by רבה in a just such a case:

תברה או שתייה
משלם ד'

If the גנב intentionally broke the object, or drank the wine, even the קרן is paid according to the current price of four זוז, because as Rashi cites the Gemara in Masechta בבא מציעא;

דכל כמה דאיתא בעינא ברשותא דמרא קיימא
וברשותא דמרא הוקרה

When the גנב initially stole the object and it was intact, since the גנב must return the actual object, it is considered in the owner's jurisdiction, and the owner acquired the gain of its increased value; and therefore

וההיא שעתא דתברא קגזיל לה

When the גנב later broke the object, only then was the object removed from its owner. Therefore, the קרן is paid according to the current price, because the מעשה גניבה occurred now when he broke the object, but not before when he initially took the object.

However

איתבר ממילא
משלם זוזא

If the object broke on its own, the קרן is paid according to the former price of one זוז, because the מעשה גניבה occurred at the time he stole the object and it was then only worth one זוז.

Accordingly, in רב's case, if the animal was lost on its own, the קרן is paid according to the former price of one זוז, because the מעשה גניבה was earlier when he stole the animal.

However, if the גנב also slaughtered or sold the animal, the קרן is paid according to the current price of four זוז, because the מעשה גניבה was now through the טביחה ומכירה.

3

Rather it would depend on the factors established by רבה in such a case:

תברה או שתייה
משלם ד'
If the גנב intentionally broke or drank it, paid according to the current price

איתבר ממילא
משלם זוזא
If the object broke on its own, paid according to the former price

Accordingly, in רב's case:

If slaughtered or sold, paid according to the current price

Because the מעשה גניבה was now through the טביחה ומכירה

If lost on its own, paid according to the former price

Because the מעשה גניבה was earlier when he stole

4 The Gemara explains that רב's Halachah also does not apply in the Braisa's cases of

כחושה והשמינה

When the גנב initially stole the animal it was lean, but then the גנב fed the animal and it became fat, and its value increased;

משלם תשלומי כפל ותשלומי ארבעה וחמשה
כעין שגנב

There, even כפל and ד' וה', and certainly קרן, is paid according to the former low value but not the current high value;

משום דא"ל אנא פטימנא
ואת שקלת

The גנב can claim that his efforts caused the increase; and therefore, this gain belongs to him and not to the owner.

And if it was in the reverse

שמינה והכחישה

When the גנב initially stole the animal it was fat, but then the גנב abused the animal and it became lean and its value decreased;

משלם תשלומי כפל ותשלומי ארבעה וחמשה
כעין שגנב

There even the כפל and ד' וה', and certainly the קרן, are paid according to the former high value, but not the current low value, because

דאמרינן ליה מה לי קטלה כולה
מה לי קטלה פלגא

The מעשה גניבה was before, and his causing the decrease in value is equivalent to killing the animal.

=========

4

רב's Halachah also does not apply in the Braisa's cases of

כחושה והשמינה

When the גנב stole the animal it was lean, but then he fed the animal and it became fat, and its value increased

משלם תשלומי כפל ותשלומי ד' וה'
כעין שגנב

משום דא"ל אנא פטימנא
ואת שקלת

And if it was in the reverse

שמינה והכחישה

When the גנב stole the animal it was fat, but then he abused the animal and it became lean and its value decreased;

משלם תשלומי כפל ותשלומי ד' וה'
כעין שגנב

דאמרינן ליה מה לי קטלה כולה
מה לי קטלה פלגא

5

The Gemara continues
אמר רבי אילעא
גנב טלה ונעשה איל
עגל ונעשה שור
נעשה שינוי בידו וקנאו
If a person stole a young lamb or calf, and while in his possession it matured into a ram or ox, the גנב acquires the animal through this שינוי, regarding
טבח ומכר
שלו הוא טובח שלו הוא מוכר
If he then slaughtered or sold the animal, he is NOT liable to pay ד' וה', because it was HIS animal.
However, as Rashi explains;
משלם קרן כי השתא
The קרן is paid according to the current high price.
Although he did own the animal from when the שינוי occurred? However, as the פני יהושע explains;
כיון דשינוי הבא מאיליו הוא
והגזלן לא שינה בה מידי
לא מסתבר שיהא חוטא נשכר
Since the גנב did not actually cause this שינוי, but rather it came about on its own, we do not consider the שינוי for his benefit in reducing the קרן amount.

And regarding כפל the Gemara later explains, either רבי אילעא holds
כפל
כעין שגנב
He pays the כפל as per the former low value of טלה, and he disagrees with רב who holds
כפל
כשעת העמדה בדין

OR רבי אילעא does agree with רב and
טלאים
כדמעיקרא
If he pays the כפל with an actual טלה, he does not need to also pay the current high value of איל, because, as Rashi explains
דטלה גנב טלה משלם
He returned the same object that was stolen.
However,
דמים
כשל עכשיו
If he pays the כפל with money, he does pay the current value of איל, because
כפל
כשעת העמדה בדין
========

5

אמר רבי אילעא
גנב טלה ונעשה איל
עגל ונעשה שור
נעשה שינוי בידו וקנאו
If while in his possession it matured into a ram or ox, the גנב acquires the animal through this שינוי

טבח ומכר
שלו הוא טובח שלו הוא מוכר
NOT liable to pay ד' וה', because it was HIS animal
As Rashi explains;
משלם קרן כי השתא
The קרן is paid according to the current high price.

Regarding כפל
either רבי אילעא holds:

כפל
כעין שגנב
The former low value of טלה
He disagrees with רב who holds
כפל
כשעת העמדה בדין

OR

He agrees with רב
טלאים:
כדמעיקרא
If he pays with an actual טלה, he does not need to also pay the current high value of איל
דטלה גנב טלה משלם
דמים:
כשל עכשיו
If he pays with money, he does pay the current value of איל
כפל כשעת העמדה בדין

6

The Gemara mentions a Braisa that apparently contradicts ר' אליעא
גנב טלה ונעשה איל
עגל ונעשה שור
משלם תשלומי כפל ותשלומי ארבעה וחמשה
כעין שגנב
He IS liable to pay ד' וה' even though there was a שינוי and we don't say

The Gemara explains that ר' אליעא's concept of שינוי קונה is actually a Machlokes בית שמאי and בית הלל regarding the case of
נתן לה באתננה
חיטין ועשאן סולת
זיתים ועשאן שמן
ענבים ועשאן יין
If a person paid a זונה with wheat, olives or grapes, which she then made into flour, oil or wine;
בית שמאי אוסרין
ובית הלל מתירין
The בית שמאי hold the product it still prohibited for the use of Korbanos, even though there was a שינוי, while the בית הלל hold the product becomes permitted for Korbanos through the שינוי.
Apparently, the בית שמאי hold
שינוי אינו קונה
A שינוי does not change the object's status, and the Issur אתנן still applies, and therefore, regarding
גנב טלה ונעשה איל
משלם תשלומי ארבעה וחמשה

While the בית הלל hold
שינוי קונה
A שינוי does change the object's status, and the Issur אתנן no longer applies, and therefore regarding
גנב טלה ונעשה איל
שלו הוא טובח שלו הוא מוכר

The Gemara explains that the Machlokes is based on the Pasuk of אתנן which states
כי תועבת ה' וגו' גם שניהם
The בית שמאי hold
גם
לרבות שינוייהם
The inclusive word גם teaches that even if the אתנן object was changed, it is still forbidden. And
הם
ולא ולדותיהם
The exclusive word הם teaches that if the אתנן animal gave birth, the offspring is permitted.

While the בית הלל hold
הם ולא שינויהם
הם ולא ולדותיהם
The exclusive word הם teaches that both, a שינוי and ולדות are permitted.
And the word גם does not include anything.

This discussion continues in the next Daf.

6

?

בְּרַיְיתָא:

גנב טלה ונעשה איל עגל ונעשה שור
משלם תשלומי כפל ותשלומי ד' וה'
כעין שגנב

He IS liable to pay ד' וה'
even though there was a שינוי
We don't say
שלו הוא טובח שלו הוא מוכר?

ר' אליעא's concept of שינוי קונה
is a Machlokes בית שמאי and בית הלל:

נתן לה באתננה
חיטין ועשאן סולת זיתים ועשאן שמן
ענבים ועשאן יין

If a person paid a זונה with wheat, olives or grapes, which she then made into flour, oil or wine

בית שמאי אוסרין		ובית הלל מתירין
שינוי אינו קונה	Apparently, they hold...	שינוי קונה
Therefore, גנב טלה ונעשה איל משלם תשלומי ארבעה וחמשה		Therefore, גנב טלה ונעשה איל שלו הוא טובח שלו הוא מוכר

א

The Gemara explains the Machlokes is based on the Pasuk

בית שמאי:		בית הלל:
גַם לרבות שינוייהם הֵם ולא ולדותיהם	כִּי תוֹעֲבַת ה' וְגוֹ' גַּם שְׁנֵיהֶם	הֵם ולא שינויהם הֵם ולא ולדותיהם